

Narodni list

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest čelo bez kćeri“

Za oglašavanje plaća se 10 halara po redak, na više puta po pogodbi.

Oglašaji idu se na uredništvo lista.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nepravilnosti listovi se ne primaju.

Br. 20.

Volosko-Opatija u četvrtak 15. svibnja 1902.

God. III.

Delegacije.

Na 6. o. m. sastale su se u Budimpešti obje delegacije: austrijska i ugarska. Dan za tim pošlo su obje delegacije u kraljevski dvor isto u Budimpešti, da se poklone Njegov. Veličanstvu našem Cesaru. Njegovo Veličanstvo primilo ih je ljubezno i na pozdrav obih predsjednika odgovorilo je vrlo kratkom prestolnom besedom. U toj prestolnoj besedi vidi se prst ministra Körbera, koji je gledal da na svaki način izbjegne svaku i najmanju sjenku kakovega nesporazumjenja. — Körber kako da ni otel dat nikakove prilike, da bi se ka od narodnosti u Austriji našla ni najmanje povredjena. I tako prestolna beseda izgleda kao nekakvi odraz najzretnije vlade na svijetu, ka upravlja najblaženijom i najmirnijom zemljom od svih koliko ih gdje god ima. Po prestolnoj besedi, izgleda kao da Austrija nije zemlja pod kojom ruje vječni vulkan, gotov svaki čas da se izduši i da celo cesarstvo obavije va crni dim i zaleje gorućom lavom. Od svega tega niš. Prestolna beseda govori u obće, da se politički položaj od lani nije u bitnosti promienil, da naša monarhija nastoji da uzdrži uže sveze s našimi saveznicima (trosavez!) i sporazum s ruskom državom glede Balkana odnosno mira i poredka va balkanskih državica. Po tem prihaja pohvalna beseda našoj marini od gveri za njesino držanje va Kine, i ubaviest da će ratna uprava ovaj put zahtjevat puno više beći za nabavu novih kanuna, za novu

organizaciju artilerije i za poboljšanje hrane vojnikom, dočim će marina zahtjevat potrebno povećanje ljudi i brodovića.

Na kraju govori prestolna beseda o Bosni i Hercegovini, ka da će i ove godine pokrit svoje upravne troške od svojih vlastitih dohodaka.

To vam je u kratko prestolna beseda, a to su u kratko i glavni potezi govora ministra za izvanjske poslove grofa Goluchovskoga. Va njegovem ekspozé-u je osobito naglašeno uzdržavanje trojnoga saveza. Mi Hrvati pa i drugi austrijski Slaveni ne moremo bit zadovoljni tom obnovom trojnoga saveza. Mi smo dosta puti naglasili škodu ku nam dela taj savez a osobito ona nesretna vimska klauzola. — A ki zna pak ča ta savez va sebo krije? Zač valja znati, da ni delegacije ni nijedan zastupnik ni obće javnost ne zna, ki su uvjeti i ke su točke tega saveza. Česki zastupnik Kramarž pital je i ov put, da se ti uvjeti pri obće delegaciji ali uzalud. Zač ta tajinstvenost, taj strah od javnosti? Slavene, a osobito nas Hrvate mora to pitanje najviše zanimat — jer — kako nas poviest učiti — snami se je va dosta prilika baratalo i preko — naše glavi — prez našega znanja. — To, pa opet ona sramotna affaira Svetojeronimskoga zavoda va Rime, ka je povredila čast i osjedaje svih Hrvata, o kojoj se je grof Goluchovski tako cinički izrazil, sve to, a i stotina drugih činjenica nas uče, da mi ni od takovega tela, kakovo su to delegacije nimamo da se nadamo ničemu dobremu.

Hrvatske interese brani i zagovara kod delegacija vrlo odlučno i potajano častni g. vitez Vuković iz Dalmacije. On je grofu Goluchovskom spominjal njegovo nekorektno držanje u poslu zavoda sv. Jerolimskoga ali ni to neće koristiti ničemu, kako neće koristiti ni ono previjanje obih delegacijskih predjednika, Niemca dra. Bärnreithera i Madjara Julija Andrasya. Dr. Bärnreither je rekao: „Sigurno i pokušane garancije mira ostati će ne samo očuvane već da će se također na sve strane najpompnije njegovati i od svake smetnje sačuvati. A Julij Andrasy je rekao: „Doista može samo ona država svoje interese braniti, koja jednako razvija svoju vojnu snagu s ostalim državama a koja puli tega zna očuvati i svoju gospodarstvenu snagu.“

Besedi, besedi i samo besedi, rekao bi Hamlet, ki sa svem tem, da je bil na pol nem bil je ipak pametniji od svih nemških i magjarskeh delegiroi.

Mi va naše delegacije nimamo nikakove veri ni nadi, zač znamo, da našom izvanjskom a i unutarnjom politikom ne upravljaju ta najviša naša državna tela, već gabinet i u Berlinu i u Rimu. Kod nas se pleše, kako se tamo sope — a naše delegacije su tu samo onako — za figuru.

Dopisi.

Iz Halublja. Va „našoj“ od 29. marča o. l. čital sam dopis iz Breze, u kojem se neki Brezani tuže, da su zapušteni od svih, da nimaju ni ceste ni puta, ni škole ni ka-

pelice itd. itd. — Istina je, pamo bi trebalo toga i Brezanom bi se zadovoljilo, samo bi morali bit ljudi, kako Bog i zakon zapovedaju.

Oni su stari griesneci. — Va „Našoj Sloge“ broj 2 od 16. januara 1875. čitam aličede: „Bit će tomu oko sto godina, što su se u kastavaku obćinsku šumu Lučinu preselili nekoji kastavaki pastiri. S početka bi tamo samo kroz ljeto svoja stada čuvali, onda bi i zimu zimovali, a najposle su se u toj šumi stalno nastanili i naselili dva sela, naime Brezu i Rušića. Lučina s Brezom je bila godine 1829. ismjerena na tako zvanu srokovu županiju, a sroki sa selo liiti va na Halublju. — Breza je 1839. godine brojila 9 kuća, a sad ih broji oko 20 sa oko 120 stanovnika, oko 20 i Rušići. Svega pako kastavakega puca jest petnaest tisuća duša.“

Međ tim je pukom vladno božji mir i sloga sve negdje od 1839. il 1840. ljeta. Rečenihi godina Breza i Rušići počele iz tih govoriti, da bi Lučina, koja ima 3500 jutara morala biti njihova, jer da je god. 1819 bila u maju tobože sa njih ismjerena. Govori danas, govori sutra i smudaj ljeto za ljetom, ta dva sela su se najnad upile ter očito rekla, da nije Lučina kastavako obćenito, nego njihovo vlastito imanje. I od toga vremena ne samo da su Brezani i Rušići prestali plaćati i interese na dotle za tvorena Lučinska tla, nego su izvrše besičijega manje i dopuštenja posvojali i pozatvorili (surupali) veliki diel te kastavake obćinske šume, a ostalo grčino posjegli i poharali. Ali to nije sva. Još je gore, što su ta sela počela buniti i ostalu Kastavacičinu, valeć, da nitko ne plaća obćinskih interesa jer da je to sve nezakonito, nego, da neka

PODLISTAK.

Voloske pačuharije.

I opet va kafetarije. Igra: karambol. Kalistov Benedek se je upravo polegal na spondu od biljarda i od zada stiral crjenu balotu va škju. Va šoteranjeje se moj jednom partidom i drugom od treseta, dokle se karti mešaju, drži razgovor — vela i jako važna konversacion. Kako kibici fingiraju Anzulo, Durmeš i Minjinjanji z Lovrana — sve sami kapitani de lungo corso — sve same celebrità del ceto marittimo italice-istrano. Karti meša president Zenković. — Razgovor je pak živ — tratà se o Krstičevoj „Makarunadi“ — o onem dopisu ča ga je ono prijel z Rima i štampal va svojoj špuđadžeri, da je jedan naš brod od gveri, na kem su bili i neki Kastavci sargal na rađe od Rima. Od tuda ta vela kvestion va voloskem šoteranjeje. Svi su se pitali jeli mogal brod od gveri prit na rađu od Rima, to će reć, glavno je bilo odredit ako je Rim kraj samega mora, ale pak ako je gore in fra terra. Kalisto je rekao: — Ako je Rim in fra terra, onputa ni se mogal fermat nikakov brod na njegovoj rađe. — Natural, rekao je Durmeš. Nogo ja bim rekao, da bi se moralo zet la lonjitudine i lattitudine, da se mora s kalikalni zvidet, ako bi mogal brod prit na rađu. Zač po mojoj tanekoj glave, ako bi naš brod od gveri bil forceval penetrat va Rim. on bi bil investil sovrasvanto, a vi znate

da investit brod sovrasvanto je najvača makarunada i najvača trubastoda od sveta. — To se zna — rekao je Kalisto, — da je kapitan od vašela investil brod sovrasvanto, on bi bil valje degradan. A Minjinjanji je rekao: — Da imam tu dicionarij je bim valje videl ka lonjitudine i ka lattitudine. — A ča će nam to, prekinul ga je Kalisto, tu bi trebalo pot na mapu gledat. Mali Pepin je na to opazil, da ako te njega pustit, da će on akočit pogledat na libri tavolari, aliti na gruntovnicu. — A ter ni potreba, rekao je na to Anzulo, ter nas je orde kapitani. — Ja mislim, rekao je Zenković, da je Krstić pravo imel, zač imbokadura od flumeri... — A, dragi ti, rekli su na to svi, ti muči, ti si od melega kabotaja. Onputa su pitali Grizila, da ča on misli o celoj toj stvari. On je odgovoril: — Dokle sam ja navigoval, znam da je Rim bil in fra terra, a kako je sada, ta ja ne znam — perchè per dirve el vero dopo che son interra non me occupo troppo de astronomia Ala mešaj te karti već jedanput. I Zenković je razdelil karti i Kalisto je upravo acuzal: — Napulitana in spada in nona latina i zavapil: tani la bona! Kada ti se na jedanput vrata od kafetarije odpru i kako va onih prvih pačuharijih doleta vam nutar — ki? Rišo Nonin vas potan i crjen kako rak. — Una novità! una novità! zavapil je, a koliko bi okam maknal već su svi bili oko njega pitakung ga: — Ča je, ča je per amor di Dio! ča je Krstić dobil još ki mesec? — A ke? rekao

je Rišo Nonin, una bona nova! — Znate, zadnji elejcion za Volosko su dole hićeni. Evviva noi! — Je to moguće? Je to moguće? akočili su svi. A kada ih je on peravadil, da su elejcion va istinu dole hićeni onputa su počeli svi okole njega akakati i veselit se. I bušavali su ga i govorili su mu: — O caro nostro Rišo! Rišotto nostro amabile!“

Doleti Krstić: — Što čuli, a? — la grande novità? A to sam vam ja sve opravil, sve. Nisam ja miga bil sa niš va Trste. — Ne verujte mu, rekao je Rišo po tihu, ono nam je sve opravil Costantini. To držite dobro va pamete, zač se i Puović hvali ča ga fato lu la rincicita. — Uscita de qua, uscita de là, glavno je, da je prišlo na našu, rekao je Kalisto. Ma to čikat Hrvati! Me par de vederi. A Krstić na to: — Ja ale bračo moja draga, tu valja počet valje delat, valje se valja počet paričevat. — To se zna, to se zna, rekli su svi i šli su van s kafetarije, pervadent svuda la bona nova! Zenković je šal na porat stražit a drugi ki semo, ki tamo.

A mej tem karoci drni drni drni! ala to ti rošun, štopotaju, šušuraju da je strah božji! Tu vidis va karoc Puovića, ki leti va Wiener - Heine, Kleina, vidis Kleina ki leti Puovića, vidis Costantina ki leti s karocem Tripice i Kite, vidis Tripicu i Kitu kako leta s Gumiradel na Volosko. — Inšama konfuzion, čes Boše veča. Svi su sotozovra. A kako gledaju, a kako se drže. Kako pravi milordi, ni da je cel svit njihov.

— Krstić čeka ona neke Nemce, stišće im ruke i govori im: Schliesen wir die Reihen! — I svi su zadovoljni i svi su sretni — contenti come Paqua.

— Buzuk! ve porto, busuk! pišči jedan tanki glas, ki je prihajal vanka od jednega drugoga a tankoga šenskoga tela.

— Oprite, oprite. Kolač vam nosim, kolač, pišćel je ta glas zovut Mušicco, da odpru vrata! A kada su se vrata odprle che bacil che abbracci i tisuće besedi i ki bi bil rekao i kako je to prišlo al improvizio, ali! lepše sveta! jumane, jumana, ma te čikat Hrvati. Elejcion dole hićeni! Adio Crovacia — šla si mater oplet! rekla je Manjorova bušnjut kontesta.

A na drugem meste pred lepom i čistom butigom stal je naš Rišić vas blažen i svetan, kako da mu se je sin porodil. I svakomu, ki bi pasal pružil bi mu ruka i rekao bi: — La me gratulil la me gratulil! A Berka? a Marta Zenkovičeva? Ju mane, ju mane, da ste je videli. A na večer ipali Marti ke fraja! che biridisi!

I sva noble stirpe italiana čes Volosko čekala je drugi dan, kada će bit Costantinu od kapitanate mrucen dokument, na kem će stat crno na belom, da su elejcion za Voloski komun dole hićeni. Zač va to vreme, oni još nisu imeli nikakovega dokumenta v ruke, ale za pravo njim ga ni ni trebalo. Oni imaju tako dobre informacioni — oni imaju tako dobre špijuni, ki njim Revelaju ča se gore in alto loco dela...

svaka občina drži i zatvori ono, što je bilo na nju izmjereno, kao što oni drže i zatvaraju Lučinu. Kastavščina dakako nije na to pristala, jer svaki pametan Kastavac zna, da mape od 1839. godine nisu nikomu ništa dale ni uzela, kao također je iz Kastavske občine po ugovoru naših otaca jedinstvena i nerazdjeliva. Dapače svaki pametan Kastavac ma izviše, kad bi valjalo Brežnško i Ružičevsko mudrovanje, da mnoga kastavska županija ne bi imala gdje šibe urezati, a kamo li za svoju potrebu liesa ili drva usjedi, budući da na mnoga od njih nije bilo izmjereno drugo, nego gola pustoh življen kamen. Ali reci puku neka ne plaća, bilo i malo, pak si mu do smrti ugodio. I eno, polje na plaćaju interesa Brežani i Ružiči, vele i drugi občinski dužnici: „Kad neće plaćati oni, ne čemo ni mi; pak će bude iz njih, bit će i iz nas!“ Tako je pisal moj čeno Hajbuljan pred 27 let.

Iz Poljana. Malo manj nikad ne primete od naše otrovane Veprinaščine kakov vesel glas. Čoveka ved' vpiro' boli, kada vidi, kako se daju neki ter neki za nos peljat — i to od največih huntuč. A čovek poštn, ki ljubi puk, ter mu je vavek i svetom i delom pripravnan pomoč, njega se ne poštna, pače se ga proklinje i svako slo mu se šeli. Koga ne bi srče bolelo kad vidi da puk tako dela, kako mu reče jedan Krstič, čovek, ki je hitil pod 'nogo i vena i svoj materinski jezik i sve ča je lepo i poštno. Kapa poštnega čoveka ne bi srče bolelo kada vidi ča delaju s pukom oni, ki se moraju skrbit za dobro občine? Ča delaju oni, su lepo pokazali sada, kada su bile listre izložene za obč. izbore. To vam je sve zmešano i iskričljeno. Jedni ki niso po njihovev gaste su ga va s njih spustili; druge sopena su hitili va ko drugo telo i tako nadalje, samo da bi mogli još oni 3 leta komandirat.

Leprincani, ča imate toliko beči da ih davate jednemu fureštu, za to da vam napiše krive listre. Ako ča Bog nete listre niš valjat, ka su bile sada prikazane, aš tako su smešane, da se ne more nikako niš razumet, pa oputa ča se morat sopena nove napisat.

Kad su blizu izbori, sada vam se opet lašte i liste, te govore, da se neće česta delat. A zas to? Samo da vam se malo popela v oče hit. Zas su vam toliko beči spundali za geometrični on od Katinij? Kakov korist imate od tega Leprincani? Za oni beči bi se prilice dobro tuji popravili. Ne dajte več za nos peljat. Oni ki su prijatelji Krstičevi niso vaši prijatelji.

Tiha noč je na zemlju pala. Čela talijanska stirpa na Voloskem spravila svoja višje manja lista i njezna tela pod krpatori i premijala o dolo hiečnihi elecioni.

Va kuće jednega viceta armiraja su pod krpatorom ne znam pravó dali dva ale jedno telo. Ali to jedno telo banja o juhovih elecioni na Voloskem i o novoj Kukanji. A gore na šofite jedna je devica brojlja meseč. Neki dan je bilo 3 i 6 je 9, a sada je nastalo vobé pitanje: Njoma je jedas meseč krišil, tako da mesto tri ima sada četiri, a njoj ih je ostalo još vavek 6, a 4 i 6 je 10. Bože moj! Če moč Krstič priš na supice ali ti na botrinje, kada bude prišal vanka od „Stokhausa“? razmišljala je devica od kući od kćeri Viceta Armiraja.

„A drugi dan bila je subota. Zimski dan — kako da smo va maje mesece. Ale va talijanskih srečh je teplo, teplo je va talijanskih srečh rano moja, kako va Mušgičinju pekajice. Costantini, Pnovič i Krstič čekaju ved jednu uru na kapitanste el dokumento officioso. Son curioso de veder la motivacion! rekaj je Costantini. A Krstič je rekaj: Ma mi je žal da nisam štampal danas „el nostro periodico“, — ka novitat za naše bi to bila. Va to pride faust s plikom i da ga Costantinu. — Spetta che vedo mi primo, rekaj je Pnovič. Ali Costantini ni pustil. — Treasom rukom odpi je plik, preletel po

Ča je njim stalo za vas? Samo da je njim dobro pak Bog. Gledajte dobro kega čete za vaši suci i župana zbrat. Kakovi budu oni, tako će se i sa občinom upravljat. — Stari suci i župan, jaoh onda i za občinu. Izaberite ljude, ki su dobri krščani, ki daju Bogu ča je Božje, a cesaru ča je cesarovo. Ne davajte glasa onem ki ne maro ni za Boga ni za cirkvu. Ne dajte glasa barufantom ni pijanicam. A ako se ne skrbe za svoju famiju, još manje ča se za vaše obće dobro. —

Domaće vesti.

Ein Fiasco der italienischen Rechtgelehrten in Volosca. Wir haben bereits in der 13. Nummer unseres Blattes vom 1. J. erwähnt, dass die italienischen Parteiführer in Volosca, Krstič, Pnovič und Constantini den Recurs gegen die, im Monate März vollzogenen Gemeinderathswahlen, anstatt an das Gemeindeamt an die k. k. Bezirkshauptmannschaft gerichtet haben. Die k. k. Bezirkshauptmannschaft hat diesen Recurs als dahin nicht gehörig den Recurrenten zurückgestellt. Inzwischen war die Recursfrist verstrichen. Auch gegen den Bescheid, mit welchem der Recurs zurückgestellt wurde, recurrierten die italienischen Rechtgelehrten (Parden: Rechtgelehrten) von Volosca. Sie wussten sehr wohl, dass sie mit diesen Recursen gar nichts erreichen trotzdem aber wollen sie ihre blinden Anhänger mit dem Versprechen von Volosca sicherlich annulliert werden würden. Ja, sie agitierten sogar schon für die neuen Wahlen, und Salo schrieb in seinem Schundblatte, dass die Statthalterei in Triest alle Wahlakten requiriert habe und dass dies auf die sichere Annullierung der Wahlen deute. Ja, noch Samstag in der Früh haben die Ketzelmacher in Abbazia das Gerücht ausgestreut, dass die Gemeinderathswahlen von Volosca von der Statthalterei aufgehoben wurden. — Indessen wurde Samstag, den 10. J. M., zu Mittag dem Dr. Constantini nachstehender Bescheid zugestellt:

Z. 7692. Volosca, 9. Mai 1902.
Herrn Dr. Ettore Constantini
Volosca.

Die k. k. Statthalterei hat mit Erläss vom 24. April i. J., Z. 10184 den Recurs der Herren Dr. Ettore Constantini und Federico Pnovič gegen die am 12., 13., 14. und 15. März l. J. vollzogenen Gemeinderathswahlen von Volosca abgewiesen, weil dieser

njem z odijami i na hip probedel kako zid, spustil plik na tla i zagundral neč ča ja nisam mogal nač va dicionarije od Tomazea. Ča je bilo va onem pliku? Bilo je to, da se talijanski recurs odbija, zas da su ga prekasno uložili, naime z drugimi besedami da su zadnji voloski elecioni konfermani. Kako strela se je ta vest proširila po svem Voloskem. I va talijanskih srečh je najedanput postalo pusto i mrzlo, kako va Berkinjoj zibe. — I čekali su jedan drugoga i loše ruki pitali sa jedan drugoga: — Ma kako? ma come? ma kako? I pasaj je Kostantini: Ma kako? pitale su ga Mušgičine. — A ma — tako — odgovoril je Costantini po hrvatski. — I pasaj je Pnovič: — Ma kako? ma come? ma kako? — A on vas disperan: — Ah, ve prego lassé me, per amor di Dio lassé me. A Marta, a Kontessa — sve jedna disperacion. A Jožina, brižan Jožina? Njega ni brimega nigdere videt, njega je ovo ubilo. — Ča te sada oni ljudi na porte, pred kemi se je dan prvi hvatili? — Nogo najhuje se je moglo travinjat Berke. Kada je doznala, kako su Kalabrezi opet z rogom ostali, nju su komac utirili. Sada njoj je bolje — ali puno je perikalala va cirkostanech, kako sam ti rekaj. Šrajber je pak bil indiferentno. On je rekaj: — Me pare va impossibile.

Prvi Aprila.

Recurs beim Bürgermeister eingebracht wurde, als bereits die preceptorische Frist abgelaufen war und gegen die Bestimmungen der Gemeindevahlordnung.

Der Recurs wurde zwar am 23. März l. J. bei der k. k. Bezirkshauptmannschaft eingebracht, gelangte jedoch an den Bürgermeister tatsächlich erst am 9. April l. J., das ist nachdem bereits die im § 32 der Gemeindevahlordnung bestimmte 8 tägige Frist verstrichen war.

Der Umstand, dass Dr. Constantini am 23. März dem Gemeindeamt Volosca mittheilte, dass der Recurs bei der k. k. Bezirkshauptmannschaft überreicht wurde, kann nicht begründen, dass der Recurs innerhalb der vorgeschriebenen Frist überreicht wurde, da eine solche Mittheilung der Gemeindevahlordnung ganz fremd und darum ungiltig ist, und weil der Recurs selbst innerhalb der preceptorischen Frist von 8 Tagen beim Bürgermeister überreicht werden muss.

Gegen diese Entscheidung ist kein weiterer Recurs zulässig.

Hiedurch ist auch der Recurs des Dr. E. Constantini gegen den Bescheid der k. k. Bezirkshauptmannschaft vom 24. März l. J., Z. 4717 erledigt.

K. k. Bezirkshauptmannschaft.

Manussi m. p.

Aus diesem Bescheide ist ersichtlich, dass die italienischen Parteiführer in Volosca nicht einmal soviel wissen, wohn ein Recurs gegen die Wahlen zu richten ist. — Und solche Leute wollen als Parteiführer paradiere und sogar als Parteiführer der Deutschen von Abbazia! E se non ridi di che rider suoli!

Fiaško talijanskih kapurioni na Voloskem. Va broje 13. „Narodnega lista“ od 27. marča 1902. pisali smo kako su Costantini, Pnovič i Krstič učinili recurs proti občinskom izborom na Voloskem ki su se obavili na 12., 13., 14. i 15. marča o. l. Pisali smo kako su se ti talijanski kapurioni blamirali kad su ta njihov bedasti recurs poslali na mesto na občinu na kapitanat, pak kako su radi tega zakasnili termin od osam dan za recurs. To sve ni mutilo Krstiča pisat va svojoj „spudačers“ da će voloski izbori bit uništeni i da će bit novi izbori, i ni vam bilo strel jednega mačka na Voloskem, ki ne bi bil Krstiču to veroval. Ja, kontesa je to posvuda predikala na vas glas i pobirala voti za nove izbore. Dapače subotu jutro dne 10. o. m. je notar Pnovič razglasil po Opatije da je namestništvo va Trstu uništilo izbore. Bazel je tu laž na porte na Voloskem raztrabil. Pnovič i Klein su se več subotu u jutro dogovorili da će se za podne pali, Kleina sastat da se dogovore za novi izbore. Kad ti temu ne beše subotu prvo podno dobil je Costantini od kapitanata ov. dekret: —

Br. 7692. Volosko 9. 5. 1902.
Gosp. Dr. Ettore Constantini
Volosko.

C. k. Namjestništvo odlukom od 24. aprila o. g. br. 10184 odbilo je utok gg. Dr. Ettore Constantini i Federico Pnovič podnešen proti občinskim izborom obavljenim u Voloskom dne 12. 13. 14. i 15. marča o. g. i to radi toga jerbo taj recurs bijaše predan načelniku po izmiznu neproduživog roka i u prečimbi propisa občinskog izbornog reda.

Utok je dođuse bio predan c. k. kotarskom glavarstvu dne 23. marča o. g. ali načelniku prispio je jedva dne 9. aprila o. g. to jest po izmiznu roka od 8 dana ustanovljenog u § 32. obč. izb. reda.

Činjenica da je Dr. E. Costantini dne 23. marča probio občinskomu Glavarstvu u Voloskom da je recurs podnešen na c. k. kotarsko Glavarstvo ne može opravdati da je utok bio podnešen u zakonitom roku jer to probćenje nije poznato obč. izb. redu i radi toga bez ikakvo vrednosti jer utok sam mora biti predan načelniku u neproduživom roku od 8 dana.

Proti ovoj rješitbi nema nijesna daljnema utoku. Ovim je rješeno također utok Dra. Co-

stantini proti odluci c. k. kotarskog Glavarstva od 24. marča o. g. br. 4717.

C. k. kotarsko Glavarstvo
Manussi v. r.

Kako se iz tega dekreta vidi namestništvo je odbilo recurs Costantina Pnoviča i Krstiča radi tega ča su ga na mesto na občinu poslali na kapitanat tako da je na občinu prišal kad je bilo već z davni steklo oneh 8 dan za recurs. Budući je dakle recurs prekasno prišal na občinu namestništvo je reklo da se nemore nakle govorit od onega ča je va rekurs napisano. (A znate ča je bilo va njim napisano? Same trubastarje! op. sl.) I s tem dekretom je namestništvo dalo Krstiču i kumpantiji jednu „papenku“ numero uno. Reklo njim je da ne poznaju ni zakona. Recite malo sada ni to vela sramota za jednega notara i za dva duhtora od zakona ako svi tri skupa ne znaju kamo se ima poslat jedan recurs proti izborom? I takovi ljudi bi hteli bit kapi od talijanskega partia! Neke bude mi nimamo niš proti temu. Če i „partito italiano della Liburnia“ još pod takovemi kapi a remengo kako je on a remengo i talijanski kažin v Opatije. Ni nikakovo čemo, jer kada slepi slepaga pelja oba va jamu pad. — Ako niso porečki Talijani imeli ča boljega poslat na Volosko oputa su mogli i takovi „kumpjuni“ za se držat.

Krestič opet odsudil. Čera na 14. o. m. bila je pred trčanskem tribunalom prizivna razprava proti Krstiču. Krstiča je najme kotarski sud u Trstu pred po prilike mesec dan radi prekršaja proti zakonu štampa odsudil na 100 K multe ili 10 dana prizana. Proti toj osudi je Krstič rekuril i čera je bil dibatiment na Krstičev rekura. Tribunal je potrdil štenicu kotarskoga suda i Krstič mora al platit 100 kurv multe al poč 10 dan va hlad. O toj rasprava čemo va budućem broje ča god više pisat. Malo po malo će već Bog pravice učinit.

Novo političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri. Sredu dne 7. o. m. konstituiralo se je u Pazinu novo političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri. Na konstituirajuću skupštinu, koja se održavala taj dan u hrv. čitaonici u Pazinu došlo je mnogo rodojuba sa svih krajeva Istre. Vidjeli smo tu na okupu puno naših divnih sokolova i boritelja za naša prava. Što je pak osobito utješljivo, na skupštini smo vidjeli jako mnogo naših vrednih seljaka iz okolice, iz Porečine i Paljštine. Na predlog g. dra. Matka Trinajstića bio je izabran predsjednikom velenč. g. profesor Vjekoslav Spinčić. Njegov je izbor bio primljen velikim odobravanjem. Odbornicima su pak bila izabrana sljedeća gospoda: Dr. Antoničić, dr. Červar, Fran Flieg, Fran Gruoi, dr. Janežić, dr. Kurelić, Sloković, dr. Dinko Trinajstić, dr. Zuccon, Zamjenici: gg. J. Buretić, Š. Defar, Herdy, K. Jelušić, I. Lovrić, Pucić, M. Sanković, Zivković i V. Marot. Vrlo je liep bio govor g. predsjednika, koji je skupštinaru uputio o značenju i svrsi društva preporučajć svima, da budu složni u radu za domovinu. Zamjenikom predsjednika izabran je g. dr. Dinko Trinajstić, tajnikom g. dr. Červar a blagajnikom dr. Sime Kurelić. Novoustrojnomu društvu želimo naj-sjajiniji uspjeh!

Izbor načelnika u Voloskom - Opatiji. Pošto je kalabreški recurs proti občinskim izborom odbijen, biti će u aredu dne 31. o. m. konstituirajuća sjednica novo izabranog zastupstva na kojoj će se izabrati načelnik.

Ki je Veprinački župan? Čete reć a ki nego Anžulo! Jok! Degradali su ga i na njegovo mesto su se poseli Costantini, Pnovič, Krstič i Schreiber c. k. porezni očajal na Voloskem. Kako to čete pitat? Čujte pak sudite. Do malo vremena imaju bit va Veprince komunjski izbori. Po zakone mora župan učinit liste po kel ča se izbori obavil. I za Veprinačku občinu su se učinile liste, ali te liste ni učinil ni šjor Tonin ni šjor Anžulo nego su se te liste učinile na Voloskem a kade to lakko svaki ugoni. Te na Voloskem učinjene liste izošil je šjor Anžulo na občinu Veprinačkoj dne 27. aprila o. l. Kad su neki Veprinačani hodili na občinu gledat te liste šjor Anžulo ni pustil ni dobro zavirit va nje; bal se je, da ne

ni pila na svele boje fufajanje...
va teh listah storene. Kad je neki prišao
te liste na občinu gledat pak kada je po-
čel pisat ča je bilo krivo i falšo napisano
škor Anžulo mu je valje skinal liste z ruk.
Da su te liste poštočno učinjene seguro nebi
škor Anžulo branil da se ih prepíše. Zaš bi
branil? Kemu je kušjenca čista ta se ničesa
ne boji! Od 27. aprila do 4. maja bilo je
vreme sa reklamni pol listama a komad na
5. maja bila je občinska sednica na kojoj
se je zibrala komisija za rešenje reklama.
To je najnovija moda, ku je škor Anžulo
inventa, najme da prvo steše vreme za re-
klamni nego je imenovana komisija za re-
šenje isteh.

Neki Veprinčani su za svem tem da
niam smeli prepisat liste svajedno učinili
jedno 80 reklama. Da se je smelo liste pre-
pisat seguro bi se bilo moralo storit 400
reklama tako su grdo liste stenfana. Pak
ni ni čudo, kad su učinjene od talijanskih
majstori na Voloskem. Ako ne verujete hote
ih pogledat pak četa valje poznat od kega
su napisane. Komisijon za rešenje reklama
mora ih po zakone u tri dni rešit. Reklamni
su bili dani na občinu nedelju na 4. maja i
va istinu komisijon od reklama je za svem
tem da se imela zibrat komad ponedeljak
več nedelju za podne prišla k škor Anžulo.
Morate najme znat da za Veprinac postoje
posebni zakoni. Tamo su bile dve komisijoni
za reklama: jedna zibrana na sednici od 5.
maja samo za figura i obstojeća od pošto-
vaneh veprinacčkih kmeti, ki pak ni neznanj
ča je občinski izborni zakon, a druga ime-
novana od škor Anžulo i obstojeća od Co-
stantina, Puovića Schreibera i Krstića, ka
je pak u istinu imela rešit reklama. — I
rihtig! več nedelju na 4. maja za podne
kako smo gore spomenuli prišli su k škor
Anžulo Constantini i Schreiber pak su tamo
mozgali i študijali kako će reklame rešit.
Constantini je ostal pili Anžulo celu nedelju
za podne, celu noć a ponedeljak na 6 ur
jutro vratil se je hodeć na Volosko. Pon-
deljak za podne oko trete uri je druga ko-
misijon od reklama pili Puovića na Voloskem
imela sedatu. Tu su bili Schreiber, Puović,
Constantini i Krstić. Za sednicom su Puović
i Constantini ili i Ičić, Krstić va kafetariju
a Schreiber da se ni jedan ne akorži po
štrandevog put Punte kolove.

Svaki dan je sada ta komisijon v Ičić.
Schreiber je da nijedan ne sumnja več
nekojiko dan prvo poslat svoju familju v
Ičić. I tako su se ovo izborne liste učinile
i napisale zvan občine kako da občina Ve-
prinac nima već svojga župana nego da su
Puović, Constantini i Krstić „padroni asso-
luti“ Veprinacčke podestarije. Morete si po-
mislat kakove će bit te liste, kakovo re-
šenje reklama kad sve to dirgiraju Krstić i
compagnia? Mi pitamo malo c. k. oblast
kakovo oblast imaju Puović Constantini i
Krstić mešt se va izborne liste občine Ve-
prinac, rešavat reklame i druge te poste ki
spadaju samo na podestariju i župana? Po
ča ima Schreiber hodit dan za tem s Kr-
stićem i Constantinom k Puoviću? Ča ta
gospodin Schreiber more uprav delat ovde
med nami sve ča ga je volja? Schreiber se
je dosti našemu puku zameril radi voloskih
izbori va ki se je prez potrebi i prez ni-
kakove pravice mešal. Da takove komedije
dela jedan činovnik hrvatske ali slovenske
narodnosti za našu stran već bi ga bilo
deset puti skuril iz službe. Stramotno je i
to da se Puović i Constantini mešaju va liste
i reklami veprinacčke občine kako da su
oni župani, kumšijeri, komunjeki ili c. k.
kumisari. Škor Anžulo je ovom prilikom po-
kazal da ne pozna ni mrvu zakona, da
nezna ča su liste ni ča su reklami i da mu
je zakon deseta brigla. Ča se va Veprinac-
koj občine zbiva to je prava anarhija. Da
se samo deseti del tega dogodi va jednoj
našoj občini v Istri to bi oblast valje su-
spendirala načelnika, imenovana komisara
i povjerila mu provedenje izbora. Nego Tal-
ijanom i talijanskim podrepticam v Istri
je sve slobodno.

Kako Veprinacčka občina uređuje. Do-
bili smo v ruke jedan oglas veprinacčke ob-
čine, podpisan od škor Anžulo. Ov oglas ni
napisan ni hrvatski, ni talijanski, ni nemčki

ni slovenski, ni slavinski, nego morda va
novem volapika, kega je invental škor An-
žulo. Ta oglas sa glasi:

Br. 638
Oglas (Avviso)

Polak odluke Zastupstva Car: Kral:
saus: Komisaruro privole je posjek za ovo
leto derva i prasce za izpaliti 3 Japlenice
Va Sapachizze pili Kalica za „Cerqueni
Verli“ polak toga držat ce se dražba (In-
kant) u Zapaujje Veprinac „Villa Virginia“
Ičić (dne Nedelju 11. Maja 1902. od 10 ur
jutrom do podne.

Ostale kondizije moru se pregedat prvo
i dan dražbe.

dne 4 Maja 1902

Pečat:
Glavarstvo občine
Veprinac.

Zupan:
A. Stiglich.

Opazka. Ča čovek više žive više zna.
Sada znamo jednu više najme da se va Ve-
prinac japanice pale s prasci. A povera
Bellona!

Srebrni pir u Moščenicah. Naš vredni
gospodin Josip Grabrovac trgovac i posjed-
nik u Dragi glavio je sa svojom suprugom
Antonijom na 30 pr. m. u užem obiteljakom
i prijateljakom krugu svoju dvadeset i pet
godisnjicu svoga bračnoga života. Za sve-
čara bila je sv. misa u crkvi sv. Marine u
Dragi, posle sv. mise blagoslovio je gosp.
župnik njih i njihov stan. Sakupljeni kod
prijateljakog stola nazdravio je gosp. župnik
svečarom istaknuvši u kratko vrline sve-
čara gospodina Josipa koj je neustrasiv bo-
rio za naše pravice, on je uvijek strpljivo
podnašao sve navale, sve uvrede, od naših
zavedenika, jer je tvrdo uvjeren, da je na
pravom putu da je narod zaveden, da će
doći vreme kad će zavedenici otvoriti oči i
vidjeti, da su prevareni od ljudi koji ih
izrabljuju za svoju korist.

Zatim pozdravila je u ime ženske po-
družnice članica i rođakinja gđica Karmela
Krnetić i u ime svoje naše svečare istak-
nuvši veselje što je gospodja Antonija član-
nica naše podružnice te se uvijek pokazala
spremna za sve, što je na boljak naše po-
družnice, na što im je predala kitu cvieća.
Još ih je pozdravio i velečastni gospodin
Mijo Laginja župnik i bivši dekan kastav-
ski izraziv želju kao i predgovornici da bi
sretno dočekali i zlatni pir u sreći i ljubavi
kao i do sada.

Na predlog gosp. župnika A. Peža, da
se sjajnije utvrdi uspomena tog svečanog
dana sabralo se je za našu družbu sv. Ci-
rila i Metoda svota 11 k 54 h koja je iz-
ručena g. blagajnici podružnice Regini Do-
maldović koja je odmah poslala svotu Ra-
vatejštvu.

Ki ta Nemac govoril je neki dan Ton-
čić pred Merkatom u Opatiji da bi dobro
sada počat davat ljudem na Leprinacšine
kemu po šesticu, kemu kvartir, kemu krunu
samo da se ljudi čapaju. Ča misli ta Ne-
mac. da se naši ljudi prodavaju kako ko-
kosi a? Ale misli on da su naši ljudi na
Leprinacšine potrebni njihovih smrdljivih
groši? Sram ga bilo! Neka škerca, neka
s našimi ljudi, videt će benj jedan lepi
dan. On neka Leprinčane pusti va mira. Oni
te storit ono, ča ih bude volja i drago, a
za to ne te pod pitat ča misli on ki ta
Nemac.

Protestantska crkva u Opatiji. Subota
dne 17. o. m. u jutro bit će položen tem-
eljni kamen za jednu protestantsku crkvu
u Opatiji, koja će se gradit blizu električne
centrale zgora ceste.

Za „Narodni list“ darovao je veleuč.
g. dr. Konrad Janežič u Voloskom svoju
zašlužbu od k 12 u kaznenom poslu goep.
Santa Justa proti Kostantinu Tomašić. —
Živio!

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru
darovala je gđica Anka Tomašićeva 10
kruna. Življa!

Glavna skupština družbe sv. Ci-
rila i Metoda za Istru držat će se u
Opatiji na dan 12. junja 1902. Od-
nosni će se oglati i pozivi objaviti
i rascajat skorin dana.

Razne vijesti.

Strasna nesreća — Jedan grad uništen
od vulkana. Na dan Uraššća to je četrtak
8. maja jutro na 7 ur nastal je na otoku
Martinika (Franczke Antille) silni potres
i u isto vreme počel je vulkan Mont Pelée
blizu grada St. Pierre rigat goruće kamene
šumpor i popel. Gorući šumpor i kameni za-
suli su va malo vremena celi grad St. Pierre
ki je brojil okole 25 tisuć duš. Celi grad
je delom poružen, delom zgorel a skoro svi
stanovniki su poginuli.

Va poto od St. Pierre bilo je dvajset
brodi i vapori od keš se je spasil samo in-
gleški vapon „Roldam“, drugi svi su al zgo-
reli al su pak od strasneoga potresa bili hi-
čeni na kraj. Vojska od tih brodi je sva
poginula. Mimo grada St. Pierre uništiti je
vulkan i nekoliko vasi blizu grada sa svem
prebivalstvom tako da se računava da je na
kraju i na moru poginulo okole 40 tisuć
ljudi. Kad su va Parize doznali za tu va-
liku nesreću sve javne zgrade izvjesile su u
znak žalosti zastave na pol stiega. Minis-
tarstvo kolonija odredilo je odmah da se va
Martiniku pošalje pomoć. Takove nesreće ni
svet čul ni videl od kada je vulkan Vezu-
vij zasul rimsko gradove Pompei i Herku-
lanum.

To je ljubav. Neki mladi profesor B.
Borders u Bedfordu v Amerike zaljublil se
je smrtno va divolju Bessie Clifton i za-
prosil je njezinu ruku. Divojka odgovorila
mu je da će ga oženit samo ako se da za
tri dni zakopat. Zaljubljeni Borders ne bu-
den dal se je zaspal va kataleptičan san i
kad je izgledal bleđ kako mrtvac pozvali su
lepu Bessie a ova kad ga je videla se je
tako prestrašila, da je počela plakat i
prosit da ga ne zakopaju. Nego njiji plač
ni pomogal. Berders sa nesli zakopat. —
Kad su ga spustili va grob prišla mu je
vođa va kasele izbudila ga je pak je počel
teč po pokrove da su se svi prestrašili. —
Policija je na to dala odpret kasele a moj
mladi profesor skoči kako mačak s kasele
van. S kasele je šal ravno mladog Bessie da
se na nijem srdca malo stepi. — Bog daj
norem pamet!

Krematoriji. Va nekeh gradeh Fran-
czke, Italije i Amerike ne zakopaju mrtvaca
nego mrtvo telo stave va gorući peč va
kojoj poslema zgori tako, da ostane samo
pepel. Ta pepel spravi se va jednu žaricu,
ku se pak postavi na policu pokle se je na
nju napisalo ime onega čigov je va njoj pe-
pel. Kuća va kaj su te goruće peći i police
za žari zove se Krematorij.

Skončao se prof. Nekoliko radnika u
Raveni našlo je u ondješnjem Canal Can-
diano mrtvo tielo Herubina grofa Pasolinija.
Grof, kome su bile 53 godine, potjecao je
od stare plemićke obitelji. Nesretnik živio
je u velikoj nevolji, pa je za to valjda i
počinio samoubojstvo. U posljednje vreme
bio je on kuhač.

Pomerski manevri. Iz Palja javljaju,
da je Njeg. Veličanstvo kralj pozvao na
pomorske manevre, kojima će on prisustvo-
vati koncem kolovoza, takodjer genovskog
vojvoda. Potonji je taj poziv prihvatio.

Liečnik kraljice Wilhelmina. O liečniku
dr. Rosensteina, koji sada lieči teško bo-
lelitu nizozemsku kraljicu, javljaju ovo: dr.
Rosenstein nema nikakvih dvorskih manira.
Jednog dana bio je on pozvan teško obol-
jelom otcu nizozemske kraljice. Rosenstein
pregledao je kralja temeljito, opipao mu
bilo, izmjerio temperaturu i za tim ga za-
molio učtivo, ali bez mnogo ceremonije, da
neka mu pokaže svoj jezik. „Moje kraljev-
sko dostojanstvo — izrekao je kralj Vilim
III. zlostojno — iziskuje, da se poslužite
pristojnijom formom, kad što takvo od mene
zahtjevate.“ — „E pa dobro“, rekao je lie-
čnik i uzevši svoj šešir, opratio se s kral-
jcem i vratio se u Leyden. Poslje tog nije
htio Rosenstein ni pod koju cennu više doći
u kraljevski dvor. Istom se je na kraljičine
molbe riešio, da posjeti kralja. Jedva što
je Rosenstein stupio u kraljevu šubu, kralj
je Vilim III. već izplatio jezik, a da mu
Rosenstein još nije ni rekao, da to učini.
Lupež Musolino. Va grade Lucca vrši
se poročna rasprava proti talijanskomu lu-

pešu Musolino. I na toj se raspravi pokunj-
je arlekinaka narav talijanska jerbo cela ras-
prava proti Musolino ni ništa drugo nego
jedna velika pantomina i komedija. Sudci,
advokati, porotnici, obtašenik, svjedoci zbi-
jaju neprestano komedije tako, da se pu
blika zabavlja kako u jednom kazalištu. —
Musolino je pred nekoliko godina bio odsu-
đjen jer da je ubio nekoga Zaccoli, na 21
godinu robije. Musolino je malo iza odsude
iz zatvora utekao i dao se u bandite pak
se grozno osvetio svim, koji su kod njegove
odsude sudjelovali. Ubio je sudce, svjedoka,
karabiniere u obće sve svoje neprijatelje.
Mnogo godina bio je Musolino strah i tro-
pet svih talijanskih oblasti. — Na njegovu
glavu bila je postavljena nagrada od više
tisuća lira, proti njemu je oblast digla kum-
panije karabiniere i vojnika. Lanjeko leto
su ga karabiniere po izdajstvu primili i sada
stoji pred sudom da primi plaću.

Talijani pak svi mužko i žensko mlado
i staro ponose se a Musolinom, sakupljaju
podpise na molbu na kralja talijanskoga da
pomiluje Musolios ako bude odsuđen. Go-
spodje i djevojke pišu Musolinu ljubavna
pisma. Po svoj prilici da će talijanski po-
rotnici pokoravajuć se javnomu imenju rie-
šiti Musolina od obtažbe. — Tako niško je
već u Italiji palo poštenje i moral Pfa!

Kuću na 23 pada zaxidal je američki
milijarder Brick. Ta kuća je z nutri od
temelja pak do krova od belega grčkoga
mramora. Va kuće je 6 električnih „svo-
tori“. Od 1. do 23. pada pride čovek va
kvarat od minuta. Kuća ima svoju fabriku
od elektriki. Na krovu od kući je kupalište.
Ta palac je koštal 48 milijuni krun.

Zlato va Rusije. Va kraju Nerčinska
v Rusije našli su bogate zlatne žile. Pro-
računalo se je, da će se od tih zlatnih žil
dobit okole sto tisuć pudri (vrš) čistoga
zlata.

Zadnje vijesti.

Beč. 14. Bennati je neki dan govoril
proti hrvatskim i slovenskim svećenikom
v Istri. Ministar Hartel mu je na današnji
sjednice odgovoril, da je ponašanje slaven-
skega svećenstva va Primorju jako korektno,
(Čapa su Bennati, ma si dobil po nose!)

Newyork 14. Strahote na otoku Mar-
tinique traju i sada još. I na drugih oto-
keh rigaju vulkani oganj i lavu. Tako i na
Jamajke i na St. Vincentu, kada je pogi-
nulo do 1600 ljudi.

Haag 14. Dobroj kraljice Wilhelmina,
ka je bila na smrt obolela — sada je već
bolje. Liečnici se nadaju, da će do ki dan
ozdravit.

Trat 14. Va Lloyd mora bit neč gnji-
lega, kad se svi kapi jedan za drugim po-
biraju. I Rinaldini, dobro poznati Rinaldini
moral je demisionirat. Videt čemo ča će
s tega vanka prit.

Javna zahvala.

Svoj rođilni, prijateljem i znancem, koji su nas
za bolesti naše nezaboravne supruge odnomo majke

Tereze

podpomagali i tješili, a naposeh veleuč. g. Dr. Da-
bovica, obć. liečnika, na skrbnoj njegovoj njezi oko
mle nam pokojnice, mnogog. g. L. Vrabca, te svoj
ostaloj gospodi, koja su sproveli do hladna groba,
bludi ovime izrečena naša najtoplija zahvala.

E. Šteta v. 10. maja 1902.

Obitelj Kučić.

Oglas.

Gospodarske družbe u Cressu imade u
zalih izvratnog

domaćeg ulja

na prodaju. Koji želi kupiti neka se izvodi obratiti
na predsjedništvo zadruge.

Ciena ulja 48 for. po hektolitr.

